

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของผู้สูงอายุ

ตอนที่ 2 การศึกษาระดับความพึงพอใจในการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุ

ตอนที่ 3 การศึกษาและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 4 การศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุ

ตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของผู้สูงอายุ

ในการศึกษาข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของผู้สูงอายุ ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวแปรตามที่กำหนดไว้ในแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยเพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพที่เคยทำ รายได้ รายจ่าย การเจ็บไข้ได้ป่วย โดยนำตัวแปรเหล่านี้มาจัดกระทำเพื่อนำเสนอรายละเอียดในเรื่องดังกล่าว ดังตารางที่ 7 ถึงตารางที่ 20 ตามลำดับดังนี้

ตารางที่ 7 จำนวนผู้สูงอายุจำแนกตามเพศ การศึกษา และอายุ

เพศ	การศึกษา	อายุ (ปี)						รวม
		60-64	65-69	70-74	75-79	80 ขึ้นไป	ไม่ระบุ	
ชาย	ไม่ได้เรียนหนังสือ	18	2	12	-	4	1	37
	ประถมศึกษา	12	4	14	1	5	2	38
	มัธยมศึกษา	1	2	-	-	-	-	3
	ปวช.	3	-	2	-	1	-	6
	ปวส.	2	-	-	-	-	-	2
	อนุปริญญา	-	-	1	-	-	-	1
	ปริญญาตรี	1	-	1	-	1	-	3
รวมผู้สูงอายุชาย		37	8	30	1	11	3	90
หญิง	ไม่ได้เรียนหนังสือ	6	27	3	9	2	-	47
	ประถมศึกษา	10	22	11	10	1	-	54
	มัธยมศึกษา	4	2	4	2	-	-	12
	ปวช.	-	1	1	1	-	-	3
	อนุปริญญา	1	-	-	2	1	-	4
	ปริญญาตรี	1	-	-	-	-	-	1
	รวมผู้สูงอายุหญิง		22	52	19	24	4	-
รวมผู้สูงอายุทั้งหมด		59	60	49	25	15	3	211

จากตารางที่ 7 พบว่าจำนวนผู้สูงอายุจำนวน 211 คน ประกอบด้วยเพศชาย 90 คน และเพศหญิง 121 คน ผู้สูงอายุเพศชายที่มีอายุ 60-64 ปี มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ 70-74 ปี ซึ่งมีจำนวน 37 และ 30 คนตามลำดับ โดยมีระดับการศึกษาประถมศึกษาและไม่ได้เรียนหนังสือ จำนวนมากที่สุด ส่วนผู้สูงอายุเพศหญิงที่มีอายุ 65-69 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือมีจำนวน 52 คน โดยมีระดับการศึกษาประถมศึกษาและไม่ได้เรียนหนังสือ จำนวนมากที่สุดเช่นเดียวกัน

ตารางที่ 8 สถานภาพของผู้สูงอายุ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ	
โสด	81	38.4	
สมรส	คู่สมรสอยู่ด้วยกัน	55	26.1
	คู่สมรสแยกกันอยู่	11	5.2
	คู่สมรสเสียชีวิต	38	18.0
หย่าร้าง	5	2.3	
ไม่ระบุ	21	10.0	
รวม	211	100	

จากตารางที่ 8 พบว่าผู้สูงอายุจำนวน 211 คน มีสถานภาพสมรสมากที่สุด รองลงมาได้แก่สถานภาพโสด โดยมีจำนวน 104 และ 81 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 49.3 และ 38.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 การนับถือศาสนาของผู้สูงอายุ

ศาสนา	จำนวน	ร้อยละ
พุทธ	171	81.0
คริสต์	19	9.0
อิสลาม	12	5.7
ไม่ระบุ	9	4.3
รวม	211	100.0

จากตารางที่ 9 พบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาได้แก่ ศาสนาคริสต์ และอิสลาม ตามลำดับ โดยจำนวนผู้สูงอายุที่นับถือศาสนาพุทธ คริสต์ และอิสลามมีจำนวน 171 คน 19 คน และ 12 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 81 9 และ 5.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ลักษณะที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ

ลักษณะที่อยู่อาศัย	จำนวน	ร้อยละ
มีบ้านส่วนตัวอาศัย	128	60.7
อาศัยอยู่กับลูก	56	26.5
อาศัยอยู่กับญาติพี่น้อง	18	8.5
อื่น ๆ	7	3.3
ไม่ระบุ	2	1.0
รวม	211	100

จากตารางที่ 10 พบว่าผู้สูงอายุที่มีบ้านส่วนตัวอาศัยอยู่เป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่การพักอาศัยอยู่กับลูก และอาศัยอยู่กับญาติพี่น้อง โดยคิดเป็นร้อยละ 60.7 ร้อยละ 26.5 และร้อยละ 8.5 ตามลำดับ สำหรับลักษณะที่อยู่อาศัยอื่น ๆ ได้แก่ได้เข้าบ้านอาศัยอยู่ อยู่บ้านพักคนงาน และอาศัยอยู่กับเพื่อน

ตารางที่ 11 การศึกษาและอาชีพที่เคยทำ ของผู้สูงอายุ

การศึกษา	อาชีพที่เคยทำ					รวม
	รับราชการ	ค้าขาย	รับจ้าง	รัฐวิสาหกิจ	อื่น ๆ	
ไม่ได้เรียนหนังสือ	-	69	11	1	3	84
ประถมศึกษา	1	61	22	2	6	92
ปวช.	1	3	-	4	1	9
ปวส.	-	-	-	2	-	2
มัธยมศึกษา	2	2	10	1	-	15
อนุปริญญา	-	-	2	3	-	5
ปริญญาตรี	2	1	-	1	-	4
รวม	6	136	45	14	10	211

จากตารางที่ 11 พบว่าผู้สูงอายุจำนวน 211 คน มีระดับการศึกษาประถมศึกษา และไม่ได้เรียนหนังสือมากที่สุด โดยผู้สูงอายุกลุ่มดังกล่าวนี้มีอาชีพที่เคยทำคืออาชีพค้าขายเป็นอันดับ

แรก รองลงมาได้แก่อาชีพรับจ้าง รัฐวิสาหกิจ และรับราชการตามลำดับ สำหรับอาชีพอื่น ๆ ที่ผู้สูงอายุเคยทำได้แก่ ช่างไม้ แม่บ้าน ค้าขาย ทำสวน ช่างผม และทำงานธนาคาร

ตารางที่ 12 อาชีพที่ทำในปัจจุบัน

อาชีพที่ทำในปัจจุบัน	จำนวน	ร้อยละ
ค้าขาย	14	6.6
รับจ้าง	5	2.4
แม่บ้าน	4	1.8
รับจ้างทั่วไป	3	1.4
ทำสวน	1	0.5
รับจ้างเย็บผ้า	1	0.5
ซ่อมรถ	1	0.5
เลี้ยงเด็ก	1	0.5
ไม่ประกอบอาชีพใด ๆ	181	85.8
รวม	211	100.0

จากตารางที่ 12 พบว่าจากผู้สูงอายุจำนวน 211 คน ปัจจุบันไม่ได้ประกอบอาชีพใด ๆ 181 คน หรือประมาณร้อยละ 85.8 ในขณะที่ผู้สูงอายุอีก 30 คนหรือประมาณร้อยละ 14.2 ยังคงประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองอยู่ โดยอาชีพที่ทำเป็นอันดับแรกได้แก่ค้าขาย รองลงมาได้แก่อาชีพรับจ้าง และแม่บ้าน ตามลำดับ

ตารางที่ 13 รายได้ต่อเดือนของผู้สูงอายุ

รายได้ (บาท)	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1000	13	6.2
1001-1999	7	3.3
2000-2999	12	5.7
3000-3999	10	4.7
4000-4999	7	3.3
5000-5999	6	2.8
6000-6999	8	3.8
7000-7999	14	6.6
8000-8999	9	4.3
9000-9999	17	8.1
ตั้งแต่ 10,000 ขึ้นไป	108	51.2
รวม	211	100

จากตารางที่ 13 พบว่าผู้สูงอายุประมาณร้อยละ 51.2 มีรายได้ต่อเดือน ตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป ในขณะที่จำนวนผู้สูงอายุอีกประมาณร้อยละ 48.8 มีรายได้ต่อเดือนที่กระจายกันไป อาทิ ผู้สูงอายุประมาณร้อยละ 8.1 ร้อยละ 6.6 ร้อยละ 6.2 และร้อยละ 5.7 มีรายได้ตั้งแต่ 9,000 – 9,999 บาท 7,000 – 7,999 บาท น้อยกว่า 1,000 บาท และ 2,000 – 2,999 บาท ตามลำดับ

ตารางที่ 14 รายจ่ายของผู้สูงอายุ

รายจ่าย (บาท)	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1000	11	5.2
1000-1999	18	8.5
2000-2999	13	6.2
3000-3999	13	6.2
4000-4999	12	5.7
5000-5999	5	2.4
6000-6999	9	4.3
7000-7999	2	0.9
8000-8999	5	2.4
9000-9999	10	4.7
ตั้งแต่ 10,000 ขึ้นไป	109	51.7
ไม่ระบุ	4	1.8
รวม	211	100.0

จากตารางที่ 14 พบว่าผู้สูงอายุประมาณร้อยละ 51.7 มีรายจ่ายต่อเดือน ตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป ในขณะที่จำนวนผู้สูงอายุอีกประมาณร้อยละ 48.3 มีรายจ่ายต่อเดือนที่กระจายกันไป โดยกลุ่มผู้สูงอายุประมาณร้อยละ 31.8 มีรายจ่ายน้อยกว่า 1,000 บาท และช่วงระหว่าง 1,000 – 4,999 บาท

ตารางที่ 15 รายได้และรายจ่ายของผู้สูงอายุ

รายจ่าย	รายได้										ไม่ ระบุ	รวม	
	< 1000	1000- 1999	2000- 2999	3000- 3999	4000- 4999	5000- 5999	6000- 6999	7000- 7999	8000- 8999	9000- 9999			≥ 10000
< 1000	8	2	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	13
1001- 1999	2	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
2000- 2999	1	5	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	12
3000- 3999	-	2	4	3	-	-	-	-	-	-	1	-	10
4000- 4999	-	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	1	7
5000- 5999	-	1	-	3	2	-	-	-	-	-	-	-	6
6000- 6999	-	-	-	1	5	-	1	1	-	-	-	-	8
7000- 7999	-	-	-	2	1	4	6	1	-	-	-	-	14
8000- 8999	-	-	-	1	1	-	1	-	3	-	-	3	9
9000- 9999	-	-	-	-	1	1	-	-	2	10	3	-	17
≥ 10000	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	105	-	108
รวม	11	18	13	13	12	5	9	2	5	10	109	4	211

จากตารางที่ 13 ถึง ตารางที่ 15 สามารถนำมาสังเคราะห์และหาข้อสรุปได้ว่า ผู้สูงอายุโดยส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 51 ของจำนวนผู้สูงอายุ มีรายได้และรายจ่ายต่อเดือนตั้งแต่ 10,000 บาทเป็นต้นไป ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่ มีรายได้และรายจ่ายเฉลี่ยวันละ 300 บาทต่อเดือน

ตารางที่ 16 ข้อมูลสุขภาพของผู้สูงอายุจากการรายงานตนเอง

สุขภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ดีเยี่ยม	7	3.3
ดี	89	42.2
ปานกลาง	56	26.5
แย่	45	21.3
แย่ที่สุด	1	0.5
ไม่สามารถบอกได้	12	5.7
ไม่ตอบ	1	0.5
รวม	211	100

จากตารางที่ 16 พบว่าผู้สูงอายุได้รายงานและประเมินสุขภาพตนเอง โดยสุขภาพผู้สูงอายุอยู่ในระดับดีประมาณร้อยละ 42.2 ระดับปานกลางประมาณร้อยละ 26.5 และระดับแย่ประมาณร้อยละ 21.3

ตารางที่ 17 การเจ็บป่วยของผู้สูงอายุ

การเจ็บป่วย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีโรค	131	62.1
มีโรค	78	37.0
ไม่ระบุ	2	0.9
รวม	211	100.0

ตารางที่ 18 โรคที่เจ็บป่วยของผู้สูงอายุ

โรคที่เจ็บป่วย	จำนวน
เบาหวาน	37
ความดัน	15
ไต	6
หอบ	3
ต่อกระจก	2
เบาตัน	2
หัวใจ	2
เก๊าท์	2
เข้าเสื่อม	1
ไขข้อเสื่อม	1
ไขข้ออักเสบ	1
เขื้อรา	1
ปวดข้อ	1
ปวดเมื่อย	1
ไมเกรน	1
โรคหัวใจ	1
ลูกหมากอักเสบ	1
รวม	78

จากตารางที่ 17 และตารางที่ 18 เมื่อนำมาสังเคราะห์รวมกันทำให้สามารถสรุปได้ว่าผู้สูงอายุจำนวน 131 คน หรือประมาณร้อยละ 62.1 รายงานตนเองว่าไม่มีโรคหรือการเจ็บป่วย ในขณะที่ผู้สูงอายุจำนวน 78 คน หรือประมาณร้อยละ 37 รายงานตนเองว่ามีโรคหรือการเจ็บป่วย โดยโรคที่เจ็บป่วยเป็นอันดับแรกได้แก่โรคเบาหวาน รองลงมาได้แก่โรคความดัน

ตารางที่ 19 การดื่มสุรา การสูบบุหรี่ จำแนกตามสุขภาพของผู้สูงอายุ

สุขภาพ	ดื่มสุรา			สูบบุหรี่				
	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ตอบ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ตอบ		
ดีเยี่ยม	เพศ ชาย	ชาย	2	1	-	2	1	-
		หญิง	1	3	-	1	3	-
		รวม	3	4	-	3	4	-
ดี	เพศ ชาย	ชาย	4	37	-	2	39	-
		หญิง	-	48	-	-	48	-
		รวม	4	85	-	2	87	-
ปานกลาง	เพศ ชาย	ชาย	5	13	-	7	11	-
		หญิง	2	35	1	2	34	-
		รวม	7	48	1	9	45	-
แย่	เพศ ชาย	ชาย	8	15	-	8	15	-
		หญิง	-	22	-	2	20	-
		รวม	8	37	-	10	35	-
แย่ที่สุด	เพศ ชาย	ชาย	-	-	-	-	-	-
		หญิง	-	1	-	-	1	-
		รวม	-	1	-	-	1	-
ไม่สามารถบอกได้	เพศ ชาย	ชาย	-	4	-	1	3	-
		หญิง	-	8	-	-	8	-
		รวม	-	12	-	1	11	-
ไม่ตอบ	เพศ ชาย	ชาย	1	-	-	1	-	-
		หญิง	-	-	-	-	-	-
		รวม	1	-	-	1	-	-

จากตารางที่ 19 พบว่าผู้สูงอายุจำนวน 23 คน จากจำนวน 211 คน ดื่มสุรา ในขณะที่ผู้สูงอายุจำนวน 26 คนจากจำนวน 211 คน สูบบุหรี่ โดยสามารถจำแนกเป็นผู้สูงอายุที่มีสุขภาพดีเยี่ยมมีการดื่มสุรา และสูบบุหรี่ จำนวน 3 คน และ 3 คน ตามลำดับ ผู้สูงอายุที่มีสุขภาพดีมีการดื่มสุรา และสูบบุหรี่ จำนวน 4 คน และ 2 คน ตามลำดับ ผู้สูงอายุที่มีสุขภาพปานกลาง มีการดื่มสุรา และสูบบุหรี่ จำนวน 7 คน และ 9 คน ตามลำดับ ผู้สูงอายุที่มีสุขภาพแย่มากมีการดื่มสุรา

และสื่อบุหรี่ จำนวน 8 คน และ 10 คน ตามลำดับ ส่วนผู้สูงอายุที่มีสุขภาพแย่ที่สุดมีการดื่มสุราจำนวน 1 คน อย่างเดียวเท่านั้น

ตารางที่ 20 กิจกรรมที่ผู้สูงอายุทำ และทำให้มีความสุขหรือพึงพอใจ

กิจกรรมที่ทำ	จำนวน
ออกกำลังกาย	71
ทำบุญ	68
ฟังเทศน์ สวดมนต์	68
ปลูกต้นไม้	42
ดูแลสัตว์เลี้ยง	37
คุยกับเพื่อนบ้าน	33
พบปะเพื่อนฝูง	27
เดินทางไปเที่ยวในที่ต่าง ๆ	26
อ่านหนังสือ	18
ร้องเพลง	5
สะสมของเก่า	3

จากตารางที่ 20 กิจกรรมที่ผู้สูงอายุทำ และทำให้มีความสุขหรือพึงพอใจเรียงจากมากไปหาน้อย 5 อันดับแรก ได้แก่ การออกกำลังกาย ทำบุญ ฟังเทศน์ สวดมนต์ ปลูกต้นไม้ และดูแล สัตว์เลี้ยง ตามลำดับ อย่างไรก็ตามมีกิจกรรมอื่น ๆ ที่ทำให้ผู้สูงอายุมีความสุขหรือพึงพอใจ ได้แก่ คุยกับเพื่อนบ้าน พบปะเพื่อนฝูง เดินทางไปเที่ยวในที่ต่าง ๆ และอ่านหนังสือ เป็นต้น

ตอนที่ 2 การศึกษาระดับความพึงพอใจในการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุ

ในการศึกษาระดับความพึงพอใจในการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุ จากตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวแปรตามที่กำหนดไว้ในตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยด้านแหล่งข้อมูลส่วนบุคคล การมีชีวิตที่ดี การยอมรับตนเอง ปัจจัยแวดล้อมและความพึงพอใจในการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุ สำหรับผลของการศึกษาความพึงพอใจในการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุใน

ภาพรวมโดยจำแนกเป็นรายด้าน สรุปได้ดังตารางที่ 21 ส่วนรายละเอียดในแต่ละประเด็นที่เกี่ยวกับความพึงพอใจในการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุ สรุปได้ดังตารางที่ 22 ตามลำดับดังนี้

ตารางที่ 21 ความพึงพอใจในภาพรวมของผู้สูงอายุจำแนกตามปัจจัยด้านแหล่งข้อมูลส่วนบุคคล การมีชีวิตที่ดี การยอมรับตนเอง ปัจจัยแวดล้อมและความพึงพอใจในการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุ

ประเภทของตัวแปร	ความพึงพอใจในภาพรวม	\bar{X}	S.D.	C.V.	อันดับ	ระดับความพึงพอใจ
ตัวแปรที่ใช้ในการพยากรณ์	ด้านปัจจัยแวดล้อม	4.60	0.84	0.183	1	มาก
	ด้านการมีชีวิตที่ดี	4.38	0.82	0.187	2	ค่อนข้างมาก
	ด้านแหล่งข้อมูลส่วนบุคคล	4.27	0.86	0.201	3	ค่อนข้างมาก
	ด้านการยอมรับตนเอง	4.39	0.89	0.203	4	ค่อนข้างมาก
ตัวแปรตาม	ด้านการใช้ชีวิต	4.31	0.94	0.218	5	ค่อนข้างมาก

จากตารางที่ 21 เมื่อพิจารณาจากตัวแปรที่ใช้ในการพยากรณ์ และสัมประสิทธิ์การแปรผัน (Coefficient of Variation: C.V.) พบว่าความพึงพอใจของผู้สูงอายุจำนวน 211 คน เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านปัจจัยแวดล้อม ด้านการมีชีวิตที่ดี ด้านแหล่งข้อมูลส่วนบุคคล และด้านการยอมรับตนเอง และ โดยมีระดับความพึงพอใจคือ 4.60 4.38 4.27 และ 4.39 ตามลำดับ ซึ่งหมายถึงผู้สูงอายุมีความพึงพอใจในการใช้ชีวิตค่อนข้างมากถึงมากที่สุด ส่วนความพึงพอใจด้านการใช้ชีวิตซึ่งเป็นตัวแปรตามมีระดับความพึงพอใจคือ 4.31 ซึ่งหมายถึงผู้สูงอายุมีความพึงพอใจในการใช้ชีวิตค่อนข้างมาก

ตารางที่ 22 ระดับความพึงพอใจในการใช้ชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ ด้านแหล่งข้อมูลส่วนบุคคล
การมีชีวิตที่ดี การยอมรับตนเอง และปัจจัยแวดล้อม

ท่านมีความพึงพอใจ เรื่องดังต่อไปนี้ ในระดับใด	จำนวนผู้สูงอายุที่ตอบ						\bar{X}	S.D.	ความพึงพอใจ
	พอใจน้อยที่สุด	พอใจน้อย	พอใจปานกลาง	พอใจ	ค่อนข้างมาก	พอใจมาก			
แหล่งข้อมูลส่วนบุคคล									
1. สุขภาพร่างกาย	18	25	53	47	44	24	3.65	1.41	ค่อนข้างมาก
2. สถานะทาง การเงิน	16	23	49	56	50	17	3.65	1.26	ค่อนข้างมาก
3. ความสัมพันธ์ใน ครอบครัว	7	14	37	51	67	35	4.63	1.05	มาก
4. ความเป็นอยู่ใน ครอบครัว	6	21	27	50	72	35	4.57	1.03	มาก
5. ความสุขภายใน ครอบครัว	7	16	23	48	74	43	4.82	0.90	มาก
6. ความเอาใจใส่ จากคนภายใน ครอบครัว	9	14	26	42	80	40	4.73	0.86	มาก
7. การมีผลกระทัด ในการทำกิจกรรม ต่างๆ ใน ชีวิตประจำวัน	11	22	39	35	68	36	4.15	1.24	ค่อนข้างมาก
8. ความสามารถใน การดูแลตนเอง โดย ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น	14	19	30	37	69	42	4.34	1.35	ค่อนข้างมาก

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ท่านมีความพึงพอใจเรื่องดังต่อไปนี้ในระดับใด	จำนวนผู้สูงอายุที่ตอบ						\bar{X}	S.D.	ความพึงพอใจ
	พอใจน้อยที่สุด	พอใจน้อย	พอใจปานกลาง	พอใจค่อนข้างมาก	พอใจมาก	พอใจมากที่สุด			
แหล่งข้อมูลส่วนบุคคล (ต่อ)									
9. ความสามารถในการเดินทางไปที่สถานที่ต่างๆได้ด้วยตนเอง	15	21	39	30	57	49	3.97	1.38	ค่อนข้างมาก
10. ความสามารถในการทำสิ่งต่างๆได้ด้วยตนเอง	16	21	32	29	60	53	4.16	1.38	ค่อนข้างมาก
การมีชีวิตที่ดี									
1. การได้รับความช่วยเหลือหรือสวัสดิการจากภาครัฐ	27	43	31	49	47	23	4.04	1.36	ค่อนข้างมาก
2. ลักษณะที่อยู่อาศัย	21	32	27	46	62	23	4.42	1.07	ค่อนข้างมาก
3. ความสำเร็จในชีวิต	18	24	33	46	63	27	4.41	0.99	ค่อนข้างมาก
4. ความสุขใจที่ผ่านมาถึงปัจจุบัน	17	22	32	51	59	30	4.48	0.90	ค่อนข้างมาก

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ท่านมีความพึงพอใจเรื่องดังต่อไปนี้ในระดับใด	จำนวนผู้สูงอายุที่ตอบ						\bar{X}	S.D.	ความพึงพอใจ
	พอใจน้อยที่สุด	พอใจน้อย	พอใจปานกลาง	พอใจค่อนข้างมาก	พอใจมาก	พอใจมากที่สุด			
การมีชีวิตที่ดี(ต่อ)									
5. ความสมหวัง									
ในชีวิต	15	24	35	47	63	27	4.54	0.92	มาก
การยอมรับตนเอง									
1. ลักษณะ									
ภายนอกทางกาย									
เช่น รูปร่าง									
หน้าตา	10	15	42	49	68	27	4.44	1.13	ค่อนข้างมาก
2. สมรรถนะทาง									
เพศ									
เพศ	11	17	46	50	67	20	4.15	1.10	ค่อนข้างมาก
3. ความคาดหวัง									
ชีวิตในช่วงบั้น									
ปลาย	8	24	43	50	63	23	4.20	1.10	ค่อนข้างมาก
4. ความสุขของ									
ชีวิตในเรื่องทั่วไป									
ชีวิตในเรื่องทั่วไป	10	25	37	43	65	31	4.51	1.00	มาก
5. ความพึงพอใจ									
ในตนเอง									
ในตนเอง	10	26	30	41	58	46	4.63	1.08	มาก
ปัจจัยแวดล้อม									
1. กิจกรรม									
ยามว่าง									
ยามว่าง	9	16	42	60	60	24	4.44	1.13	ค่อนข้างมาก

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ท่านมีความพึงพอใจเรื่องดังต่อไปนี้ในระดับใด	จำนวนผู้สูงอายุที่ตอบ						\bar{X}	S.D.	ความพึงพอใจ
	พอใจน้อยที่สุด	พอใจน้อย	พอใจปานกลาง	พอใจค่อนข้างมาก	พอใจมาก	พอใจมากที่สุด			
ปัจจัยแวดล้อม(ต่อ)									
2. การได้รับการยอมรับนับถือจากผู้คน	8	14	43	53	68	25	4.61	0.98	มาก
3. การพบปะมิตรสหาย	13	18	38	43	75	24	4.59	1.08	มาก
4. เพื่อนบ้าน	14	21	34	41	62	39	4.71	0.95	มาก
5.ญาติพี่น้อง	19	19	31	46	54	42	4.65	0.99	มาก

ตารางที่ 23 ระดับความพึงพอใจในชีวิตของท่านในช่วงที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันในภาพรวม

ระดับความพึงพอใจในชีวิต	จำนวนผู้สูงอายุ	ร้อยละ	\bar{X}	S.D.
พอใจมากที่สุด	2	0.9		
พอใจมาก	-	-		
พอใจค่อนข้างมาก	28	13.3		
พอใจปานกลาง	79	37.4		
พอใจน้อย	78	37.0		
พอใจน้อยที่สุด	24	11.4		
รวม	211	100.0	4.30	0.94

จากตารางที่ 23 พบว่าระดับความพึงพอใจในการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุในภาพรวมอยู่ในระดับพอใจค่อนข้างมาก อย่างไรก็ตามถ้าพิจารณาจากจำนวนผู้สูงอายุโดยส่วนใหญ่จะพบว่า

ประมาณร้อยละ 87.7 มีความพึงพอใจในการใช้ชีวิตระหว่างพ่อน้อยจนถึงพ่อก่อนข้างมาก โดย มีผู้สูงอายุประมาณร้อยละ 37.0 พ่อน้อย ร้อยละ 37.4 พ่อใจปานกลาง และร้อยละ 13.3 พ่อก่อนข้างมาก

ตอนที่ 3 การศึกษาและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เป็นปัจจัยที่นำมาใช้เป็นตัว พยากรณ์ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยด้านแหล่งข้อมูลส่วนบุคคล การมีชีวิตที่ดี การยอมรับตนเอง และ ปัจจัยแวดล้อมกับความพึงพอใจในการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุจำนวน 211 คน ในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถศึกษาและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ได้ดังตารางที่ 24 ต่อไปนี้

ตารางที่ 24 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแหล่งข้อมูลส่วนบุคคล การมีชีวิตที่ดี การยอมรับ ตนเอง และปัจจัยแวดล้อมกับความพึงพอใจในการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุ

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	ความพึงพอใจในการใช้ชีวิต	แหล่งข้อมูลส่วนบุคคล	การมีชีวิตที่ดี	การยอมรับตนเอง	ปัจจัยแวดล้อม
ความพึงพอใจในการใช้ชีวิต	1	0.450**	0.510**	0.548**	0.500**
แหล่งข้อมูลส่วนบุคคล		1	0.784**	0.799**	0.688**
การมีชีวิตที่ดี			1	0.774**	0.616**
การยอมรับตนเอง				1	0.585**

** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 24 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยซึ่งเป็นตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อยกับความพึงพอใจในการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุ ได้แก่ ปัจจัยด้านการยอมรับตนเอง การมีชีวิตที่ดี ปัจจัยแวดล้อม และด้านแหล่งข้อมูลส่วนบุคคล โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.548 0.510 0.500 และ 0.450 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยซึ่งจะนำมาเป็นตัวพยากรณ์ความพึงพอใจ

ในการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กันตั้งแต่ปานกลางจนถึงค่อนข้างสูง กล่าวคือมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.585 ถึง 0.799 เช่น ปัจจัยด้านการยอมรับตนเองกับแหล่งข้อมูลส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการมีชีวิตที่ดีกับแหล่งข้อมูลส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการยอมรับตนเองกับการมีชีวิตที่ดี โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.799 0.784 และ 0.774 ตามลำดับ

ตอนที่ 4 การศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุ

ในการการศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุ ผู้วิจัยได้ดำเนินการให้รายละเอียดพร้อมเสนอผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 25 ถึงตารางที่ 27 ตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาปัจจัยที่ใช้ในการพยากรณ์ ได้แก่ แหล่งข้อมูลส่วนบุคคล การยอมรับตนเอง ปัจจัยแวดล้อม การมีชีวิตที่ดี ว่าสามารถอธิบายความแตกต่างความพึงพอใจในการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการศึกษาและวิเคราะห์ สรุปได้ดังตารางที่ 25 ต่อไปนี้

ตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์โมเดล

(ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจในการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุ)

โมเดล	ปัจจัยที่ใช้ในการพยากรณ์	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
	แหล่งข้อมูลส่วนบุคคล การยอมรับตนเอง ปัจจัยแวดล้อม การมีชีวิตที่ดี	0.607	0.369	0.335	0.766	1.863

จากตารางที่ 25 พบว่าปัจจัยที่ใช้ในการพยากรณ์ ได้แก่ แหล่งข้อมูลส่วนบุคคล การยอมรับตนเอง ปัจจัยแวดล้อม และการมีชีวิตที่ดีมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุ และจากค่า Adjusted R Square เท่ากับ 0.335 แสดงว่าแหล่งข้อมูลส่วนบุคคล การ

ยอมรับตนเอง ปัจจัยแวดล้อม และการมีชีวิตที่ดี สามารถอธิบายความแตกต่างของความพึงพอใจในการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุได้ร้อยละ 33.5

2. ผู้วิจัยทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุและปัจจัยที่ใช้ในการพยากรณ์ ได้แก่ แหล่งข้อมูลส่วนบุคคล การยอมรับตนเอง ปัจจัยแวดล้อม และการมีชีวิตที่ดี โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ผลที่ได้สรุปได้ดังตารางที่ 26 ต่อไปนี้

ตารางที่ 26 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ใช้ในการพยากรณ์กับตัวแปรตาม

โมเดล	ปัจจัยที่ใช้ในการพยากรณ์	F	p-value	ความหมาย
	แหล่งข้อมูลส่วนบุคคล	10.802	0.000	มีปัจจัยอย่างน้อย 1 ปัจจัยที่มีผลหรืออิทธิพลต่อความพึงพอใจในการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุ
	การยอมรับตนเอง			
	ปัจจัยแวดล้อม			
	การมีชีวิตที่ดี			

3. ผู้วิจัยทำการทดสอบว่าปัจจัยใดบ้างที่มีผลหรือมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุโดยการทดสอบสถิติที ผลการทดสอบสรุปได้ดังตารางที่ 26 ต่อไปนี้

ตารางที่ 27 การทดสอบหาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุ

โมเดล	Unstandardized		Standardized	t	p-values
	Coefficients		Coefficients		
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงตัว	0.986	0.533		1.851	0.038
แหล่งข้อมูลส่วนบุคคล	-0.265	0.201	-0.241	-1.316	0.192
การมีชีวิตที่ดี	0.216	0.187	0.190	1.160	0.250
การยอมรับตนเอง	0.436	0.176	0.414	2.474	0.016
ปัจจัยแวดล้อม	0.345	0.145	0.307	2.378	0.020

จากตารางที่ 27 พบว่าปัจจัยที่มีผลหรือมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุได้แก่ การยอมรับตนเอง และปัจจัยแวดล้อม (p-values = 0.016 และ 0.020 < 0.05

ตามลำดับ) ในขณะที่ปัจจัยด้านแหล่งข้อมูลส่วนบุคคล และการมีชีวิตที่ดี ไม่มีผลต่อความพึงพอใจในการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุ (p-values = 0.192 และ 0.250 > 0.05 ตามลำดับ) นอกจากนี้ยังสามารถสรุปได้อีกว่าความพึงพอใจในการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุขึ้นกับการยอมรับตนเองมากที่สุด (ค่า Beta=0.414) รองลงมาคือปัจจัยแวดล้อม (ค่า Beta=0.307) สำหรับสมการในการพยากรณ์ความพึงพอใจในการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุ เป็นดังต่อไปนี้

สมการรูปทั่วไป

ความพึงพอใจในการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุ = 0.986 + 0.436 • การยอมรับตนเอง + 0.345 • ปัจจัยแวดล้อม

สมการรูปมาตรฐาน

ความพึงพอใจในการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุ = 0.414 • การยอมรับตนเอง + 0.307 • ปัจจัยแวดล้อม